

บทความวิจัย

เรื่อง วัฒนธรรมการเป็นหนึ่งเดียวกันของศิลปินและแฟนคลับของศิลปินกลุ่มไรส์ (R1SE) ผ่านแนวคิด
การสร้างอัตลักษณ์เชิงเรื่องเล่าของปอล ริเกอร์

โดย

นางสาวพินดา ปานปลุก

รหัสนักศึกษา 05610868

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอเชีย

ศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อบทความวิจัย	วัฒนธรรมการเป็นหนึ่งเดียวกันของศิลปินและแฟนคลับของศิลปินกลุ่มไรส์ (R1SE) ผ่านแนวคิดการสร้างอัตลักษณ์เชิงเรื่องเล่าของปอล ริเกอร์
ผู้เขียน	พนิดา ปานปลุก
อาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย	อาจารย์ชลลดา นาคใหญ่
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

บทความวิจัย “วัฒนธรรมการเป็นหนึ่งเดียวกันของศิลปินและแฟนคลับของศิลปินกลุ่มไรส์ (R1SE) ผ่านแนวคิดการสร้างอัตลักษณ์เชิงเรื่องเล่าของปอล ริเกอร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่องราวการสร้างอัตลักษณ์ของศิลปินกลุ่มไรส์ว่าอะไรทำให้วงไรส์แตกต่างจากศิลปินไอดอลจีนกลุ่มอื่น เพื่อศึกษาวิธีการยึดโยงกลุ่มคนเข้าหากันของศิลปินและแฟนคลับวงไรส์จนนำไปสู่การศึฟวงของแฟนคลับ โดยศึกษาผ่านแนวคิดเรื่องอัตลักษณ์เชิงเรื่องเล่าของปอล ริเกอร์ โดยมีวิธีการศึกษาผ่านการชมผลงานของวงไรส์ที่มีปรากฏบนช่องทางสื่อออนไลน์ทั้งหมด สัญลักษณ์ต่าง ๆ ของวง เนื้อเพลงทั้งหมดของวง ประกอบกับความเห็นที่แฟนคลับกล่าวถึงวงไรส์ตามโซเชียลมีเดีย นำข้อมูลทั้งหมดเท่าที่ทำได้มาวิเคราะห์และตีความและหาความหมายของสัญลักษณ์เหล่านั้น เมื่อตีความแล้วจึงนำมาร้อยเรียงและเล่าใหม่ในรูปแบบเรื่องเล่าแล้วจึงนำมาพิจารณาตามแนวคิดเรื่องอัตลักษณ์เชิงเรื่องเล่าของปอล ริเกอร์

ผลการศึกษาพบว่าสิ่งที่ทำให้วงไรส์โดดเด่นและแตกต่างจากศิลปินไอดอลกลุ่มอื่นในวงการบันเทิงจีนคือจิตวิญญาณความเป็นวง สมาชิกต่างให้ความสำคัญกับวงเป็นอันดับแรกโดยมักจะเปรียบเปรยว่าวงคือบ้าน และแนะนำวงของตนเองให้คนอื่นรู้จักและคุ้นเคยกับภาพความเป็นวงได้มากกว่าตัวบุคคล รวมถึงสมาชิกต่างก็สื่อสารกับแฟนคลับอย่างตรงไปตรงมา คอยบอกแฟนคลับเสมอว่าให้ทุกคนใส่ใจวงของเขามากกว่าใส่ใจตัวบุคคล เมื่อสมาชิกทุกคนต่างก็แสดงออกมาให้เห็นว่าวงคืออันดับหนึ่ง จึงทำให้แฟนคลับซึมซับแนวคิดนั้นและเกิดความเชื่อแบบเดียวกันขึ้นมาจนกลายเป็นอัตลักษณ์ชุมชน และนำไปสู่การศึฟวงได้สำเร็จในวงการบันเทิงจีน

คำสำคัญ : ปอล ริเกอร์, เรื่องเล่า, วงไรส์, อัตลักษณ์, ไอดอลจีน

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่องวัฒนธรรมการเป็นหนึ่งเดียวกันของศิลปินและแฟนคลับของศิลปินกลุ่มไรส์ (R1SE) ผ่านแนวคิดการสร้างอัตลักษณ์เชิงเรื่องเล่าของปอล ริเกอร์ เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study)

บทความวิจัยชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ชลดา นาคไใหญ่ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณศิลปินวงไรส์ที่สร้างสรรค์ผลงานดี ๆ ให้ผู้วิจัยได้รับชมและรับฟังตลอดระยะเวลาการศึกษาวิจัยนี้ รวมถึงกลุ่มสื่อเอิร์ชชาวไทยที่คอยพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะกันตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อน ๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ และขอขอบคุณตัวเองที่พยายามและอดทนจนถึงที่สุด จนการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

พนิดา ปานปลุก

สารบัญ

บทคัดย่อ	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญ	
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	3
1.3 วิธีการดำเนินวิจัย	3
บทที่ 2 ข้อมูล เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของปอล ริเกอร์	4
2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สื่อและการสื่อสารสังคม	5
2.3 สัญลักษณ์ต่าง ๆ ของวงโรส	7
2.4 ผลงานของวงโรสที่ปรากฏบนสื่อต่าง ๆ	10
บทที่ 3 ผลการวิจัย	12
3.1 เรื่องเล่าในสัญลักษณ์ของวงโรส	12
3.2 แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์แบบปอล ริเกอร์	16
บทที่ 4 สรุป	19
บรรณานุกรม	20

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

กว่าทศวรรษที่ผ่านมา อุตสาหกรรมบันเทิงเกาหลีเป็นกระแสไปทั่วโลก และกระแสเคป็อบส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมแฟนคลับขึ้นมา โดยกลุ่มแฟนคลับนั้นมักจะสนับสนุนศิลปินที่ตนเองชื่นชอบ โดยการซื้ออัลบั้มเพลง ซื้อสินค้าที่ทางบริษัทผลิตออกจำหน่าย การรับชมมิวสิกวิดีโอบนแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อเพิ่มยอดการรับชมให้ได้มากที่สุดหรือการสตรีมเพลงบนสตรีมมิ่งเพื่อให้ยอดฟังเพลงมากพอจนได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลในรายการเพลงประจำสัปดาห์ ซึ่งการได้รับรางวัลจะทำให้ชื่อเสียงของศิลปินเพิ่มมากขึ้น กลุ่มแฟนคลับของศิลปินแต่ละกลุ่มมักจะตั้งชื่อแฟนคลับหรือเรียกว่าชื่อแฟนด้อมเพื่อแบ่งแยกและใช้เรียกแทนตัวเองให้เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มนั้น ๆ เช่น แฟนคลับของศิลปินวง BTS ชื่อว่า Army หรือแฟนคลับศิลปินวง Twice ชื่อว่า Once เป็นต้น กลุ่มแฟนคลับเหล่านี้ร่วมมือกันสนับสนุนศิลปินที่ตนเองชื่นชอบให้ได้มากที่สุดเพื่อแข่งขันกับศิลปินกลุ่มอื่น ๆ ให้ศิลปินที่ตนเองชื่นชอบก้าวสู่การเป็นอันดับหนึ่งในวงการเคป็อบ และตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมนี้ได้ผลิตไอดอลและแฟนคลับขึ้นมาจำนวนมากและแพร่หลายทำให้เกิดการแข่งขันกันมากยิ่งขึ้น ศิลปินกลุ่มหน้าใหม่จึงต้องพยายามมากกว่าเดิมที่จะครอบครองความสนใจจากกลุ่มแฟนคลับเคป็อบ แต่กระแสของศิลปินหน้าใหม่นั้นกลับไม่เป็นไปอย่างที่ต้องการหากไม่ได้เดบิวต์ภายใต้การบริหารของค่ายเพลงขนาดใหญ่ จนกระทั่งปีค.ศ. 2015 สถานีโทรทัศน์ M-Net ของประเทศเกาหลีได้ร่วมมือกับค่าย CJENM ผลิตรายการประกวดไอดอล หรือเรียกว่ารายการเซอร์ไววัลเพื่อฉายทางโทรทัศน์ช่อง M-Net โดยรูปแบบของรายการคือการแข่งขันระหว่างศิลปินฝึกหัดที่เป็นตัวแทนมาจากค่ายเพลงต่าง ๆ ในประเทศเกาหลีใต้ และใช้ระบบโหวตคัดเลือกจากผู้ชมหรือก็คือแฟนคลับเคป็อบและกลุ่มผู้ชนะของรายการจะได้เซ็นสัญญาชั่วคราวเป็นศิลปินภายใต้การบริหารของค่าย CJENM ซึ่งการแข่งขันผ่านรายการโทรทัศน์ส่วนหนึ่งก็เพื่อเป็นการสะสมฐานแฟนคลับของสมาชิกก่อนจะเดบิวต์เป็นศิลปินจริง ๆ และแน่นอนว่ากระแสตอบรับของศิลปินกลุ่มนี้ดีมาก เนื่องจากมีคนรู้จักมาก่อนแล้ว ไม่จำเป็นต้องมาเริ่มสะสมแฟนคลับหลังจากเดบิวต์แล้ว จากกระแสตอบรับของรายการเซอร์ไววัลแรกนี้ทำให้ทางค่ายเพลงและสถานีโทรทัศน์ผลิตรายการซีซั่นต่อมาอีก รวมถึงสถานีโทรทัศน์ช่องอื่นก็ผลิตรายการรูปแบบเดียวกันออกมา กลายเป็นวัฒนธรรมไอดอลแบบใหม่ ซึ่งก็คือไอดอลที่เดบิวต์จากรายการเซอร์ไววัลและเป็นศิลปินชั่วคราวที่มีระยะเวลาทำกิจกรรมวงเพียงหนึ่งหรือสองปี

กระทั่งปี 2018 ทางสถานีโทรทัศน์ Tencent และ iQiyi ของประเทศจีนได้เห็นกระแสตอบรับที่ล้นหลามจึงซื้อลิขสิทธิ์รายการเซอร์ไววัลจากสถานีโทรทัศน์ M-Net ของประเทศเกาหลีเพื่อมา

ผลิตรายการเดียวกันในประเทศจีน เนื่องจากในอุตสาหกรรมบันเทิงจีนขณะนั้น ศิลปินไอดอลต่างก็ขาดแคลนเวทีเพื่อทำการแสดง และเมื่อขาดเวทีแสดง ไอดอลหลายคนจึงต้องผันตัวไปเป็นนักแสดงละครแทนที่จะเป็นนักร้องต่อไป แต่การผลิตรายการเซอร์ไววัลเพื่อประกวดหาศิลปินไอดอลของสถานีโทรทัศน์ขนาดใหญ่ทั้งสองสถานีในระยะเวลาดังกล่าวใกล้เคียงกัน ทำให้ในอุตสาหกรรมบันเทิงจีนมีพื้นที่ให้กับอาชีพไอดอลมากขึ้น ทำให้เกิดแฟนคลับของศิลปินไอดอลมากขึ้นตามไปด้วย แต่ทว่าพฤติกรรมการติดตามไอดอลของแฟนคลับชาวจีนนั้นกลับแตกต่างจากแฟนคลับชาวเกาหลี คือการสนับสนุนศิลปินในรูปแบบต่าง ๆ นั้นมักจะเป็นการสนับสนุนในฐานะสมาชิกคนใดคนหนึ่งมากกว่าการสนับสนุนในฐานะศิลปินกลุ่ม โดยเฉพาะศิลปินกลุ่มที่เดบิวต์ผ่านรายการเซอร์ไววัลซึ่งแฟนคลับมองว่าที่ผ่านมาแฟนคลับของสมาชิกแต่ละคนต่างแข่งขันกันมาตลอดในการโหวตให้คนที่ตนเองชื่นชอบชนะ การแข่งขัน และแฟนคลับชาวจีนต่างก็ให้ความสำคัญกับลำดับเดบิวต์มาก เนื่องด้วยในวงการบันเทิงของประเทศจีน คนที่ได้ลำดับสูงกว่ามักจะมีโอกาสได้รับการจ้างงานจากแบรนด์สินค้ามากกว่าเพราะทางแบรนด์สินค้ามองว่าการได้มาซึ่งลำดับสูงนั้นหมายถึงแฟนคลับของสมาชิกคนนั้น ๆ มีกำลังซื้อสูงตามไปด้วย เช่น ศิลปินกลุ่ม Rocket Girls 101 ที่แฟนคลับซื้ออัลบั้มในนามแฟนคลับสมาชิก เนื่องจากทางค่ายต้นสังกัดเปิดจำหน่ายในรูปแบบแยกสมาชิก ใครชื่นชอบสมาชิกคนไหนหรือเมนสมาชิกคนไหนก็ซื้ออัลบั้มที่เป็นหน้าปกของสมาชิกคนนั้น และในสตรีมมิงที่วางจำหน่ายจะแสดงยอดขายของสมาชิกแต่ละคน แฟนคลับจึงแข่งขันกันเพื่อให้ยอดขายของเมนตนเองมีมากกว่าสมาชิกคนอื่น ดังนั้นแฟนคลับของสมาชิกแต่ละคนจึงมักจะแข่งขันกันเองกับแฟนคลับของสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน อีกทั้งชื่อที่ใช้เรียกแทนกลุ่มแฟนคลับนอกจากจะมีชื่อกลุ่มแล้ว ยังมีชื่อเรียกกลุ่มแฟนคลับของสมาชิกแต่ละคนแยกอีกด้วย ซึ่งพฤติกรรมการสนับสนุนศิลปินในลักษณะนี้ เรียกว่าคิฟเมน ซึ่งการคิฟเมนในวัฒนธรรมการติดตามศิลปินไอดอลในประเทศจีนนั้นเป็นเรื่องปกติ ซึ่งต่างจากการติดตามศิลปินไอดอลเคป็อปของประเทศเกาหลี

ไรส์ (R1SE) คือศิลปินกลุ่มชายที่เป็นผู้ชนะจากรายการ Produce Camp 2019 ภายใต้การดูแลของบริษัทวาจีจีวา (Wajijiwa Entertainment) มีระยะเวลาทำกิจกรรมวงตั้งแต่วันที่ 8 มิถุนายน 2019 ถึงวันที่ 13 มิถุนายน 2021 เป็นเวลา 2 ปี ซึ่งภายในระยะเวลานี้กลุ่มแฟนคลับของไรส์ได้แสดงออกให้เห็นว่า ทุกกลุ่มแฟนคลับเดี่ยวของสมาชิกทุกคนต่างก็ร่วมใจกันสนับสนุนสมาชิกทั้ง 11 คนไปพร้อมกันในนามศิลปินกลุ่มไรส์ ไม่ได้แข่งขันกันเองภายในวง คือ สมาชิกแต่ละคนมีแฟนคลับของตนเองที่มีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น กลุ่มแฟนคลับของโจวเจิ้นหนานชื่อหนานจีซิง กลุ่มแฟนคลับของเหอหลั่วหลั่วชื่อเค็กข้าว ฯลฯ แต่เมื่อสมาชิกทั้ง 11 คนเดบิวต์เป็นวงไรส์ และมีกลุ่มแฟนคลับชื่อสี่เออร์ (แปลว่า สิบสอง) แฟนคลับทุกคนต่างก็เรียกตัวเองว่าสี่เออร์และพร้อมที่จะสนับสนุนสมาชิกทั้ง 11 คน ไม่ได้สนับสนุนเพียงแค่เมนตนเอง และกลุ่มสี่เออร์นั้นมีความเป็นหนึ่งเดียวกันสูง ซึ่งพฤติกรรมลักษณะนี้แตกต่างและโดดเด่นออกมาจากพฤติกรรมการติดตามศิลปินจีนโดยทั่วไปอย่าง

เห็นได้ชัด ผู้วิจัยจึงเกิดความสงสัยว่าอะไรเป็นเหตุผลที่ทำให้พฤติกรรมของแฟนคลับของศิลปินกลุ่มนี้ถึงได้แตกต่างไปจากวัฒนธรรมการติดตามศิลปินไอดอลของแฟนคลับชาวจีน โดยมีข้อน่าสังเกตว่ามีความพยายามในการสร้างและตอบรับความเป็นกลุ่มเดียวกันผ่านการสร้างสัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งชุดความคิดที่พูดถึงความเป็น “กลุ่ม” เช่นนี้อาจเห็นได้จากงานของปอล ริเกอร์ นักปรัชญาชาวฝรั่งเศสผู้เคยกล่าวถึงแนวคิดเรื่องการสร้างอัตลักษณ์ผ่านการสร้างเรื่องราวบางอย่าง ที่สามารถนำไปสู่พฤติกรรมกรอยู่ร่วมกันหรือการอยู่แบบกีดกันแบ่งแยกของผู้คน ผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษาพฤติกรรม ทำที่การแสดงออกของกลุ่มแฟนคลับวงโรสส์ผ่านการวิเคราะห์ตีความตามแนวคิดอัตลักษณ์เชิงเรื่องเล่าของปอล ริเกอร์เพื่อหาว่าคนกลุ่มนี้มีการสร้างเรื่องราวอะไรและอย่างไรที่ทำให้เกิดความเชื่อเรื่องเดียวกันหรือพฤติกรรมที่แสดงไปในทางเดียวกันตามที่ปรากฏ เพื่อก่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจใหม่ ๆ มากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

- 1) ศึกษาเรื่องราวการสร้างอัตลักษณ์ของศิลปินกลุ่มโรสส์
- 2) ศึกษาวิธีการยึดโยงกลุ่มคนเข้าหากันของศิลปินและแฟนคลับวงโรสส์จนนำไปสู่การศัพวงของแฟนคลับ โดยศึกษาผ่านแนวคิดเรื่องอัตลักษณ์เชิงเรื่องเล่าของปอล ริเกอร์

1.3 วิธีการดำเนินวิจัย

- 1) ตั้งคำถามและกำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัย
- 2) รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง โดยวิเคราะห์ตีความสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงโรสส์ ผลงานเพลงและรายการวาไรตี้ของวงโรสส์ พฤติกรรมกรแสดงออกสมาชิกวงโรสส์และแฟนคลับ
- 3) เรียบเรียงผลการศึกษา

บทที่ 2

ข้อมูล เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่ใช้เป็นกรอบความคิดในการวิจัยได้แก่ รายงานการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของปอล ริเกอร์ และการวิเคราะห์สื่อและการสื่อสารสังคม

- 2.1) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของปอล ริเกอร์
- 2.2) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สื่อและการสื่อสารสังคม

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของปอล ริเกอร์

คงกฤษ ไตรยางศ์ (2550) กล่าวใน “งานวิจัยอัตลักษณ์แบบเรื่องเล่าในทัศนะของปอล ริเกอร์” ว่าอัตลักษณ์ของบุคคลนั้นต้องพิจารณาจากการกระทำที่ได้รับการเรียงเป็นเรื่องราว อัตลักษณ์ของบุคคลนั้นเป็นเพียงจินตนาการและอัตลักษณ์เชิงเรื่องเล่ามีลักษณะผสมผสานระหว่างความเป็นสิ่งเดียวกันและความเป็นตัวตน โดยที่ความเป็นตัวตนต้องได้รับการหนุนจากความเป็นสิ่งเดียวกัน ริเกอร์ยังได้ยืนยันว่าเรื่องเล่าในขนบวรรณกรรมนั้นมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตในลักษณะหนึ่ง และจินตนาการมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดรูปของอัตลักษณ์ขององค์ประธาน

ปกรณ สิงห์สุริยา (2551) กล่าวถึง ความยุติธรรม ใน “งานวิจัยความยุติธรรมในปรัชญาของปอล ริเกอร์” ว่าการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะและเงื่อนไขการเป็นจริงคือที่มาของสิทธิมนุษยชนที่ไม่อาจแยกจากชุมชนการเมืองได้ แสดงให้เห็นว่าความยุติธรรมเป็นสิ่งประกอบตัวตน และสมรรถนะสูงสุดคือความรับผิดชอบซึ่งเกี่ยวข้องกับความสามารถในการประเมิน 3 ระดับ ได้แก่ ชีวิตที่ดี การกระทำที่ถูกต้อง และการตัดสินใจที่เหมาะสม ซึ่งการประเมินทั้ง 3 ระดับนี้ถือเป็นรากให้แก่สิ่งยุติธรรม ได้แก่ สถาบันทางสังคมที่ยุติธรรม กฎหมายที่ยุติธรรม และการพิพากษาที่ยุติธรรม และทั้ง 3 สิ่งนี้คือบุคคลที่สามในโครงสร้างเชิงความจริงและความดำรงอยู่ของตัวตน แสดงให้เห็นว่า “สิ่งยุติธรรม” เป็นเครื่องนิยามตัวตนอย่างเลี่ยงไม่ได้

ปอล ริเกอร์กล่าวถึงความสัมพันธ์ของชีวิตและเรื่องเล่า ใน “Life in Quest of Narrative” โดยเริ่มจากมองว่าเรื่องราวคือเรื่องแต่ง คือวรรณกรรม และการอ่านคือการเข้าไปอยู่ในโลกของเรื่องแต่งนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าเรื่องราวไม่ได้เป็นเพียงเรื่องเล่าแต่เป็นที่ที่คนเข้าไปใช้ชีวิตในจินตนาการ ชีวิตเป็นเพียงสมรรถนะหนึ่งก่อนเป็นเรื่องเล่า เป็นเพียงปรากฏการณ์หนึ่งที่ปราศจากการตีความเท่านั้น ริเกอร์ยังกล่าวอีกว่าประสบการณ์เป็นเสมือนเรื่องเล่าที่ไม่ได้มาจากการฉายภาพวรรณกรรมทับชีวิตแต่มาจากความจำเป็นที่ต้องอาศัยเรื่องเล่า การที่เรามีแนวโน้มจะเห็น

เหตุการณ์ชุดหนึ่งเกิดขึ้นสืบเนื่องกัน มีสถานะเป็นเรื่องราวที่ยังไม่ถูกเล่า เป็นเรื่องราวที่ถูกกดทับอยู่ในใจซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์บุคคล เรื่องราวต่าง ๆ ที่เล่าานั้นจึงมีที่มาจากตัวผู้เล่าเลือกเอง เมื่อเรื่องราวผุดขึ้น องค์ประธานของเรื่องเล่าก็เกิดขึ้นไปพร้อม ๆ กันด้วย โดยเราสามารถเป็นผู้เล่าได้แต่ไม่สามารถเป็นผู้แต่งเพราะในชีวิตจริงเราเพียงแค่นำโครงเรื่องที่รับมาปรับใช้กับตนเอง หรือพยายามสวมบทบาทของตัวละครที่ชื่นชอบ ดังนั้นการพยายามเข้าใจเรื่องเล่าเกี่ยวกับตัวเราเองเป็นเพียงอัตตาที่หลงตนเอง แต่แทนที่เราจะมีอัตตาหลงใหลกับตัวเอง เราควรมีตัวตนที่ได้รับการขัดเกลาจากเรื่องเล่าที่ตกทอดมาในขนบวรรณกรรม เรื่องเล่าเหล่านี้จะให้เอกภาพแก่เราในลักษณะเรื่องเล่า ไม่ใช่ลักษณะเป็นสารัตถะ (ผู้แปล คงกฤษ ไตรรงค์, 2556)

พระมหาศักกรินทร์ ฐมมาโล (เจริญศรีบุรี) (2563) แสดงความคิดเห็นต่อ “ความยุติธรรมในปรัชญาของปอล ริเกอร์” ใน “บทวิจารณ์หนังสือเรื่องเล่า อัตลักษณ์ และความยุติธรรมในปรัชญาของปอล ริเกอร์” ว่าไม่เห็นด้วยในส่วนของการแบ่งระดับของความยุติธรรมตามแนวคิดของริเกอร์ เช่น การแบ่งระดับผู้ใหญ่กับเด็กในสังคม ในเมื่อพูดถึงความยุติธรรมแล้วก็ต้องทำให้เกิดความยุติธรรมจริง ๆ คือ เด็กคือมนุษย์ ผู้ใหญ่ก็คือนมนุษย์ แต่เห็นด้วยในมุมมองของริเกอร์กับการให้วิเคราะห์โครงสร้างของทฤษฎีความยุติธรรมและจัดระบบให้เป็นหมวดหมู่ตามเนื้อหา

รชฎ สาตราวุธ (2556) กล่าวในบทความ “มนุษย์ ปรัชญาการณ และการตีความ” ว่าปรัชญาของปอล ริเกอร์คือการประสานปรัชญาแบบปรากฏการณ์วิทยาและปรัชญาศาสตร์แห่งการตีความ โดยริเกอร์ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับมนุษย์ไว้ว่ามนุษย์นั้นพยายามจะยืนยันความมีอยู่ของตนเองด้วยการคิด แต่จะเป็นไปไม่ได้หากไม่ได้ผ่านการคิดที่เกี่ยวข้องด้วยประสบการณ์ผ่านสัญลักษณ์ ภาษา และเรื่องเล่า โดยริเกอร์กล่าวว่า ความคิดหลักของปรากฏการณ์วิทยาแบบการตีความมีการไตร่ตรองเกี่ยวกับตัวตนเป็นจุดหมาย และมีการตีความเป็นวิธีการไปสู่จุดหมายนั้น ริเกอร์มองว่ามนุษย์เองก็ถูกสร้างและวางเงื่อนไขจากสัญลักษณ์และเรื่องเล่า แมริเกอร์ไม่ได้บอกโดยตรงว่ามนุษย์ถูกสร้างจากสัญลักษณ์ แต่หากริเกอร์ยืนยันว่าเราสามารถเข้าใจวัฒนธรรมหนึ่งได้จากสัญลักษณ์ จึงมีความหมายโดยนัยว่าเราก็สามารถเข้าใจมนุษย์ผ่านสัญลักษณ์ได้เช่นกัน

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สื่อและการสื่อสารสังคม

ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ของคำว่า "สื่อ" คือ "ติดต่อให้ถึงกัน, สิ่งติดต่อให้ถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกัน" ส่วนคำว่า "สื่อสาร" ให้ความหมายว่า "นำถ้อยคำข้อความ หรือหนังสือ เป็นต้น ของฝ่ายหนึ่งส่งให้อีกฝ่ายหนึ่งโดยมีสื่อนำไป"

กาญจนา แก้วเทพ (2542) ให้ความหมาย การวิเคราะห์ ว่าเป็นการให้ความสนใจกับเกณฑ์ที่นำมาใช้วิเคราะห์ การวิเคราะห์สื่อจะให้ความสนใจกับการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียดรอบคอบ

ก่อนที่จะนำไปสู่ข้อสรุปต่าง ๆ และเป้าหมายสุดท้ายของการวิเคราะห์สื่อที่นั่นมักจะอยู่ที่การพยายามจะอธิบายเงื่อนไขและปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับสื่อมากกว่าการพยายามตัดสินประเมินค่า

อิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์ (2528) ได้ประมวลแบบจำลองกระบวนการสื่อสารใน "พฤติกรรมกรสื่อสาร" โดยได้กล่าวถึงแบบจำลองการสื่อสารแนวปฏิสัมพันธ์ (Interaction Models of Communication) ว่าการสื่อสารแนวนี้จะเกี่ยวข้องกับปฏิริยาตอบสนองของผู้รับสารเข้าไป เพราะเห็นว่าการสื่อสารจะประสบความสำเร็จถ้าผู้ส่งสารได้รับทราบถึงปฏิริยาตอบสนองของผู้รับสาร ความซับซ้อนของแบบจำลองการสื่อสารแนวปฏิสัมพันธ์จะอยู่ที่ผู้ส่งสาร เมื่อส่งสารไปยังผู้รับสารแล้ว ผู้รับสารจะแปลความหรือตีความสารแล้วแสดงปฏิริยาตอบสนองไปยังผู้ส่งสาร

ประเภทของความหมายที่อยู่ในสัญลักษณ์ทุกอย่างมีการสร้างความหมายโดยอรรถ คือความหมายที่เข้าใจกันตามตัวอักษร คนส่วนใหญ่จะเข้าใจตรงกัน เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปหรือเป็นความหมายที่ระบุในพจนานุกรม และ ความหมายโดยนัย คือ ความหมายทางอ้อมที่เกิดจากการตกลงกันของกลุ่ม หรือเกิดจากประสบการณ์เฉพาะของบุคคล การที่จะถอดความหมายโดยนัยออกมาได้นั้น ต้องมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของแต่ละแห่ง จะทำให้เข้าใจความหมายได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง ทฤษฎีสัญญะวิทยามีเอกลักษณ์ตรงที่จะสนใจเรื่องการสร้างสรรค์และการเปลี่ยนแปลงความหมายที่ดำรงอยู่ในสัญลักษณ์ต่าง ๆ (กาญจนา แก้วเทพ, 2542) เช่น ในกรณีของมิวสิควิดีโอ หรือภาพยนตร์ ประกอบเพลง สามารถประยุกต์เอาแนวคิดด้านสัญญะวิทยามาตั้งคำถามในการศึกษาได้ว่า ในมิวสิควิดีโอมีสัญลักษณ์อะไรประกอบอยู่และสัญลักษณ์เหล่านั้นมีความหมายอย่างไรบ้าง เช่น ภาพ ฉาก มุกตลก หรือแม้แต่เครื่องแต่งกายของศิลปิน หรือในกรณีที่มีการเรื่องราวสมมุติขึ้นมา ก็สามารถประยุกต์เอาแนวคิดด้านสัญญะวิทยามาตั้งคำถามได้เช่นกันว่า อะไรคือสัญลักษณ์ของเรื่องราวสมมุตินั้น และสัญลักษณ์นั้นปรากฏอยู่ที่ใดบ้าง เช่น มีการสร้างสัญลักษณ์ สีประจำวงหรือประจำตัวของสมาชิก ภาพหน้าปกอัลบั้ม ภาพประกอบอัลบั้ม เนื้อเพลง ทำเดิน มิวสิควิดีโอหรือจนถึงการออกแบบเวทีในรายการเพลง เป็นต้น

ยศ สันตสมบัติ (2556) เขียนหนังสือ "มนุษย์กับวัฒนธรรม" เกี่ยวกับ พฤติกรรมการแสดงว่า มนุษย์ในสังคมวัฒนธรรมทุกแห่งหนทั่วโลกมีความต้องการที่จะสื่อ ระบาย สะท้อน หรือแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึก ความเชื่อ และความคิดของตนด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ เช่น การวาดภาพ การปั้นรูป การแกะสลัก การรำยรำ การร้องเพลง ฯลฯ กิจกรรมเหล่านี้มีองค์ประกอบร่วมคือการแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึก อารมณ์หรือการแสดงออกซึ่งความรู้สึกจึงเป็นหน้าที่หลักของศิลปะ ดนตรี การรำยรำ และนิทานพื้นบ้าน

เอกรัฐ เลหาทัญวณิชย์ (2556) ได้เสนอแนวคิดในบทความวิจัยเรื่อง "หลังสมัยใหม่: การสร้างภาพแทน โลกาวัดัน และแนวคิดการบริโภคนิยม" เกี่ยวกับแนวคิดการสร้างภาพแทน ว่า ภาพแทนคือ กระบวนการที่สมาชิกของวัฒนธรรมนั้น ๆ ใช้ภาษา (ภาษาในที่นี้รวมถึงระบบสัญลักษณ์และ

ระบบสัญญาณต่าง ๆ) เพื่อผลิตความหมายขึ้นมา การนิยามเช่นนี้แสดงถึงนัยยะสำคัญที่ว่า สิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็น วัตถุ ผู้คน เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อยู่บนโลกนั้น ไม่มีความหมายในตัวของมันเอง ไม่มีความหมายที่คงที่แน่นอน ไม่มีความหมายที่เป็นสุดท้าย และไม่มีแม้กระทั่งความหมายที่จริงแท้ ความหมายเกิดขึ้นจากวัฒนธรรมของมนุษย์ ผู้ที่ทำให้สิ่งต่าง ๆ มีความหมายขึ้นมา ดังนั้น ความหมายจึงมีการเปลี่ยนแปลงจากวัฒนธรรมหนึ่งสู่อีกวัฒนธรรม และจากช่วงเวลาหนึ่งสู่อีกช่วงเวลาอยู่เสมอ ไม่มีหลักประกันว่าวัตถุต่าง ๆ ในวัฒนธรรมหนึ่งจะมีความหมายเหมือนกันกับวัฒนธรรมอื่น

นอกจากเอกสารและงานวิจัยแล้ว การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากข้อมูลในสื่อโซเชียลมีเดียเป็นหลัก โดยเฉพาะศึกษาจากสัญลักษณ์และผลงานของวงโรสที่ปรากฏบนสื่อ ซึ่งข้อมูลผลงานที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยมีดังต่อไปนี้

2.3 สัญลักษณ์ต่าง ๆ ของวงโรส

2.3.1 สัญลักษณ์ที่ถูกประกาศใช้อย่างเป็นทางการ

(ที่มา: <https://www.dek-d.com/board/view/3991168>)

สัญลักษณ์วงรูปสายฟ้า ถูกประกาศใช้เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน ปี ค.ศ. 2019 พร้อมกับการประกาศเดบิวต์ ซึ่งรูปสายฟ้าลักษณะนี้คือการนำตัวอักษร R 1 S และ E มาประกอบรวมเข้าด้วยกัน

(ที่มา: <https://www.dek-d.com/board/view/3991168>)

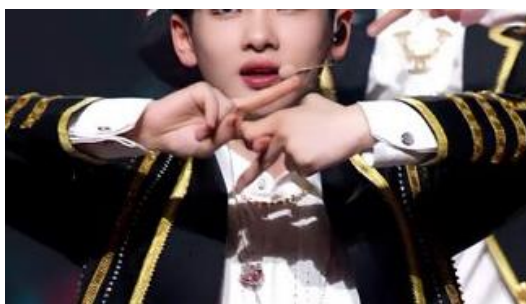
ชื่อแฟนคลับและสีประจำวง ถูกประกาศใช้อย่างเป็นทางการผ่าน Weibo ของวง ใช้ชื่อ บัญชีว่า R1SE 官博 เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน ปี ค.ศ. 2019 โดยชื่อแฟนคลับ ชื่อว่า 十二 อ่านว่า สือเออร์ แปลว่า สิบสอง โดยให้เหตุผลว่า “แฟนคลับคือสมาชิกคนที่ 12 ของวงไรส์” และนอกจากนี้ อักษรจีน แบบตัวย่อของคำว่า “เพื่อน” และ “ครอบครัว” มีขีดรวมกันทั้งหมด 12 ขีด ซึ่งสื่อความหมายโดยนัยว่าสือเออร์เป็นทั้งสมาชิก เพื่อน และครอบครัวสำหรับไรส์ ส่วนสีประจำวงอย่างเป็นทางการคือ **สีรุ่งอรุณ** ประกอบด้วยสีแดง ส้มและฟ้า โดยสีแดงและส้มหมายถึงสีท้องฟ้าในยามรุ่งสาง ส่วนสีฟ้า หมายถึงสีของน้ำทะเล สีรุ่งอรุณนี้เป็นตัวแทนของพระอาทิตย์ขึ้นเหนือทะเล

(ที่มา: <https://i.ifeng.com/c/7x6aKvNgmsi>)

สัญลักษณ์มือเวลาแนะนำตัวหรือแนะนำชื่อวง สมาชิกทุกคนจะทำสัญลักษณ์มือนี้พร้อมเพรียงกัน ซึ่งสัญลักษณ์นี้ปรากฏครั้งแรกในวันเดบิวต์

2.3.2 สัญลักษณ์ที่ไม่ได้ประกาศอย่างเป็นทางการ

(ที่มา: คอนเสิร์ต We Are R.1.S.E 2019 ใน WeTV)

สัญลักษณ์มือของสี่เออร์ ปรากฏครั้งแรกในคอนเสิร์ต We Are R.1.S.E ปี ค.ศ. 2019 ซึ่งเป็นคอนเสิร์ตครั้งแรกของวงโรส ในขณะที่แสดงเพลง 《青鸟》 ซึ่งเป็นเพลงประกอบภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่องนินจา นารูโตะ สมาชิกแต่ละคนจะทำสัญลักษณ์มือประจำตัวคล้ายกับนินจาทองคำแตกต่างกันไปตามลำดับเลขของตน (การนับเลขในภาษาจีนจะมีสัญลักษณ์มือกำกับ) ซึ่งก่อนเริ่มแสดงสมาชิกวงโรสได้สอนให้แฟนคลับทำท่าสัญลักษณ์มือดังในภาพ ซึ่งการที่สมาชิกแต่ละคนมีท่าของตนเอง และแฟนคลับก็มีท่าของตนเองเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าสี่เออร์เป็นเสมือนสมาชิกคนหนึ่งในวงจริงๆ เท่ากับว่าสี่เออร์มีส่วนร่วมในการแสดงไปพร้อมกับโรสด้วย

(พบเจอเคียงข้างพึ่งพากัน)

(เจอแฟนคลับโดยบังเอิญ)
R1SE you and me

(ที่มา: รายการ Before Sunrise ใน WeTV)

คำพูดสโลแกน “相逢相伴长相依 R1SE You and Me” (พบเจอเคียงข้างพึ่งพากัน R1SE You and Me) ที่ใช้โต้ตอบกันระหว่างโรสและสี่เออร์ เป็นคำพูดสโลแกนที่ริเริ่มมาจากฝั่งแฟนคลับที่มักจะพูดเพื่อกันเป็นกลุ่มเพื่อแสดงตนว่าตนเองเป็นแฟนคลับที่ชื่นชอบวงโรส ในเวลาต่อมาคำพูดสโลแกนนี้กลายเป็นคำพูดที่ไม่เป็นเพียงแค่คำพูดของแฟนคลับเท่านั้น เพราะสมาชิกวงโรสก็มักจะนำประโยคนี้ออกไปพูดสื่อสารกับแฟนคลับเช่นกัน จนท้ายที่สุดกลายเป็นคำพูดโต้ตอบกันไปโดยปริยาย ตัวอย่างที่ปรากฏในรายการวาระดีของวงเช่น สมาชิกโรสนั่งรถผ่าน มีแฟนคลับที่ไม่แน่ใจว่าคนที่ตนเองเจอใช่ศิลปินคนโปรดหรือไม่ จึงตะโกนมาว่า 相逢相伴长相依 สมาชิกที่นั่งอยู่ในรถจึงตะโกน

ตอบกลับไปว่า R1SE You and Me เพื่อเป็นการยืนยันตัวตน (รายการ Before sunrise ตอนที่ 2.1 นาทีที่ 51:40)

2.4 ผลงานของวงไรส์

2.4.1 ผลงานเพลง

ผลงานเพลงที่ปล่อยออกมาในปี ค.ศ. 2019

อัลบั้ม 就要掷地有声的炸裂

1. R.1.S.E
2. 谁都别吝啬
3. World World World
4. 十二
5. 就要掷地有声的炸裂
6. Have Fun
7. 喊出我的名字

อัลบั้ม 炸裂狂想曲

1. 角儿无大小
2. 疯子
3. Never Surrender
4. 星星泡饭
5. 声声不息
6. 赤脚追光

ผลงานเพลงที่ปล่อยออกมาในปีค.ศ. 2020

อัลบั้ม 曜为名

1. 曜
2. 妈妈叫你别哭了
3. 粉色闪电
4. 24 Hours
5. Happy Birthday to Me
6. 破晓星

ผลงานที่ปล่อยออกมาในปีค.ศ. 2021

อัลบั้ม 我们，破晓星辰

1. ZOOM
2. 彼方世界
3. Find Me
4. 干饭歌
5. Goodbye My Old Friend
6. Last Moment

ผลงานเพลงประกอบละคร ภาพยนตร์ และภาพยนตร์แอนิเมชัน

- 1) 无愧 (2019) เพลงประกอบภาพยนตร์เรื่อง Shanghai Fortress
- 2) 荣耀的战场 (2019) เพลงประกอบละครเรื่อง The King's Avatar
- 3) 少年如故 (2019) เพลงประกอบภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่องปรมาจารย์ลัทธิมาร
- 4) 奇跡無限 (2019) เพลงประกอบภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่อง Boonie Bears: The Wild Life

2.4.2 ผลงานรายการวาไรตี้

- 1) Super R1SE 蓄能季 Energy Storing Season (2019)
- 2) The Youth of R1SE (十一少年的秋天) (2019)
- 3) Super R1SE 周年季 1st Year (2020)
- 4) Before Sunrise (我们，破晓之前) (2021)

2.4.3 คอนเสิร์ต

- 1) WE ARE R.1.S.E (2019): R1SE National Tour Concert (Guangzhou & Chongqing) *หมายเหตุ: เดิมทีมีตารางทัวร์คอนเสิร์ตในเซี่ยงไฮ้ด้วย แต่ยกเลิกเพราะการระบาดของโรคโควิด-19*
- 2) SUNR1SE Premiere (2020) (曜为名演唱会) *หมายเหตุ: คอนเสิร์ตออนไลน์*
- 3) 我们 破晓星称 告别限定演唱会 (R1SE Farewell concert limited: Shanghai) (2021)
- 4) 我们 破晓星称 告别限定演唱会 - 最终场暨告别典礼 (R1SE Farewell concert limited - Final Farewell: Beijing) (2021) *หมายเหตุ: มีการถ่ายทอดสดให้รับชมผ่านแอปพลิเคชัน Tencent Video*

บทที่ 3

ผลการวิจัย

3.1 เรื่องเล่าในสัญลักษณ์ของวงไรส์

การวางแนวคิด (concept) สำหรับวงไอดอลนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้คนสนใจอยากรู้จักและอยากติดตามผลงาน การวางแนวคิดที่กล่าวถึงมีทั้งแบบแนวคิดที่สร้างขึ้นสำหรับการปล่อยเพลงใหม่ในแต่ละครั้ง (เรียกว่าคอนเซ็ปต์เพลงหรือคอนเซ็ปต์อัลบั้ม) และการสร้างแนวคิดหลักของวงที่ครอบคลุมสำหรับการปล่อยเพลงทุกครั้ง (คอนเซ็ปต์วง) วิธีการสร้างคอนเซ็ปต์วงของศิลปินเหมือนกับการเขียนนิยายหนึ่งเรื่อง และค่อย ๆ เล่าเรื่องราวนั้นออกมาผ่านผลงานหรือสัญลักษณ์ จะไม่เล่าเรื่องออกมาโดยตรง

เรื่องราวของวงไรส์ที่ถูกถ่ายทอดออกมาเริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นทางการในวันเดบิวต์ โดยชื่อวงสะกดว่า R1SE โดย R ย่อมาจาก Run, 1 ย่อมาจาก Number 1, S ย่อมาจาก Sun และ E ย่อมาจาก Energy ซึ่งชื่อวงไรส์ยังพ้องเสียงกับคำว่า Rise ที่หมายถึงพระอาทิตย์ขึ้น ความหมายที่ทางรายการ Chuang 2019 ประกาศอย่างเป็นทางการในวันเดียวกันคือ “พวกเราทำดีที่สุด ท่ามกลางความอดทนจะเติบโตไม่หยุด ด้วยทักษะและความสามารถจะขึ้นไปเป็นบอยแบนด์ (หมายถึงศิลปินกลุ่มชาย) ของประเทศจีน จากขอบฟ้า พวกเราจะไล่ตามพระอาทิตย์ขึ้นไปไม่หยุด เป็นจุดมุ่งหมายของบอยแบนด์ที่แกร่งที่สุดในจีน วิ่งจนสุดกำลัง” (รายการ Chuang2019 ตอนที่ 10) เห็นได้ว่าชื่อวงให้ความสำคัญกับพระอาทิตย์ และการขึ้นสู่ที่สูงหรือก็คือการขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง ทางบัญชีผู้ใช้เว่ยปั๋ว (Weibo) ของวงไรส์ประกาศว่าสัญลักษณ์ของวงเป็นรูปสายฟ้าที่ประกอบขึ้นมาจากอักษรชื่อวง 4 ตัวไม่ใช่พระอาทิตย์แต่ยังคงเป็นสิ่งที่อยู่บนท้องฟ้าเช่นเดียวกัน และสีประจำวงอย่างเป็นทางการคือสี “รุ่งอรุณ” ประกอบไปด้วยสีแดง สีส้มและสีฟ้าไล่กันไป โดยให้ความหมายว่าสีแดงและสีส้มคือสีของแสงพระอาทิตย์ยามเช้า ส่วนสีฟ้าหมายถึงน้ำทะเล รุ่งอรุณจึงหมายถึงพระอาทิตย์ขึ้นที่ริมทะเล จากการตั้งข้อสังเกตเห็นว่าสอดคล้องกับกิจกรรมหนึ่งในรายการ Chuang2019 ตอนที่ 7 กิจกรรมที่อาจารย์ประจำชั้นพาเด็กฝึกหัดไปดูพระอาทิตย์ขึ้นที่ริมชายหาดด้วยกัน และในตอนเดียวกัน หูเยียนปิน อาจารย์ประจำชั้นคลาสปีในรายการ Chuang2019 กล่าวว่าเคยมีคำพูดหนึ่งกล่าวว่าพระอาทิตย์ในช่วงเวลาที่ที่ดีที่สุดคือพระอาทิตย์ตอนเก้าโมงเช้า แต่การจะเป็นพระอาทิตย์ตอนเก้าโมงเช้าได้ก็ต้องผ่านการเป็นพระอาทิตย์ตอนตีห้ามาก่อน

ชื่อวงไรส์ สื่อความหมายถึงช่วงเวลาพระอาทิตย์ขึ้น ขณะเดียวกันก็หมายถึงการมุ่งหน้าขึ้นไปยังจุดสูงสุดของตัววงด้วยเช่นกัน กอปรกับสีรุ่งอรุณซึ่งเป็นสีประจำวง แสดงให้เห็นว่าวงไรส์ให้ความสำคัญกับช่วงเวลารุ่งสางเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ผลงานอื่น ๆ เช่นเพลงที่ปล่อยออกมาตอน

ครบรอบหนึ่งปีอย่างเพลง 破晓星 ซึ่งมีความหมายว่าดาวประกายพริ้ว (破晓 รุ่งสาง, 星 ดาว) ตลอดจนถึงรายการวาไรตี้สุดท้ายก่อนจบการศึกษาหรือวาไรตี้ครบรอบสองปี มีชื่อว่า 我们, 破晓之前 (我们 พวกเรา, 之前 ก่อน) และชื่ออัลบั้มสุดท้าย 我们, 破晓星辰 (星辰 ดวงดาว(พหุพจน์), หมู่ดาว) ต่างก็กล่าวถึงช่วงเวลาก่อนรุ่งสางทั้งหมด ซึ่งช่วงเวลาก่อนรุ่งสางนี้ก็คือช่วงเวลาก่อนที่จะปรากฏแสงอาทิตย์แรกของวัน

วงโรสเปรียบเปรยแสงอาทิตย์เป็นความฝันของพวกเขา ในเพลง “赤脚追光” (赤脚 เท้าเปล่า, 追 ไล่ล่า, 光 แสง) เนื้อเพลงท่อนที่ร้องว่า “พวกเราเจ็บปวดไปทั่วร่างกาย แต่ยังคงมุ่งหน้าไปต่อ เงามเล็ก ๆ บนถนนและเท้าเปล่า แสงสว่างเพียงเล็กน้อยแต่ลึกล้ำท่ามกลางหมอกที่สลัว ยังคงมุ่งหน้ามองไปที่แสนไกล ผมเชื่อว่าต้องมีสักคนที่เหมือนกันกับผม ที่จะเติบโตเป็นพระอาทิตย์ในมุมหนึ่ง” ซึ่งหมายถึงการออกเดินทางตามความฝันโดยเริ่มจากไม่มีอะไรเลย ผ่านการฝึกฝนอย่างยากลำบากแม้ความหวังที่จะประสบความสำเร็จในเส้นทางอาชีพนี้จะมีเพียงน้อยนิด การไล่ล่าแสงอาทิตย์เพื่อที่จะกลายเป็นดวงอาทิตย์เสียเอง หรือก็คือกลายเป็นศิลปินที่มีคนรู้จักและสามารถส่องแสงสว่างของตนให้คนอื่นต่อไป จางเหยียนฉี สมาชิกวงโรสเคยกล่าวในรายการ “Before Sunrise” ว่าแฟนคลับทุกคนต่างก็มีสิ่งที่ตนเองชื่นชอบและสนใจ หากแฟนคลับทุกคนต่างก็ให้ความสำคัญกับเรื่องของตนเอง ทำเรื่องของตนเองให้ประสบความสำเร็จก่อนที่จะมาทุ่มเทให้กับการชื่นชอบวงโรสจะยิ่งทำให้พวกเขารู้สึกดีใจและภูมิใจกับบทบาทการเป็นไอดอลมากยิ่งขึ้น สมาชิกคนอื่นต่างก็คอยบอกกับแฟนคลับเสมอว่าให้ออกไปใช้ชีวิตของตนเองให้ดี สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าพวกเขาได้กลายเป็นดวงอาทิตย์ที่ส่องแสงให้คนอื่นต่อไป

3.2 แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์แบบปอล ริเกอร์

ปรัชญาแห่งการตีความตัวตนตามที่ริเกอร์ให้คำนิยามแนวคิดของตนไว้นั้นเป็นจุดเริ่มต้นและหนทางสู่การทำความเข้าใจตัวตนของบุคคลหนึ่งจนถึงตัวตนของบุคคลกลุ่มหนึ่ง โดยศึกษาว่าใครทำอะไรเป็นเรื่องราวหนึ่ง และใครเป็นเล่าเรื่องราวนั้น การศึกษาอัตลักษณ์ในเชิงเรื่องเล่าซึ่งไม่ต่างจากอัตลักษณ์ของตัวละครในเรื่องแต่ง กลายเป็นอัตลักษณ์ของบุคคล นำมาสู่การเข้าใจตัวตนไปจนถึงพฤติกรรมของบุคคล

อัตลักษณ์แบบเรื่องเล่านี้เกิดจากความเข้าใจแบบเรื่องเล่าโดยอาศัยการวางโครงเรื่อง เพื่อพิจารณาและร้อยเรียงองค์ประกอบของการกระทำ อย่างเจตนา สาเหตุและความบังเอิญให้ออกมาเป็นเรื่องราวเดียว หรือก็คือการนำ “การกระทำ” มาร้อยเรียงเป็นเรื่องราวชีวิตแล้วจึงเกิดเป็นอัตลักษณ์บุคคล

หากนำเรื่องราวของวงโรสมาเปรียบเป็นเรื่องเล่าตามทัศนะของปอล ริเกอร์เพื่อบ่งชี้อัตลักษณ์ “ความเป็นตัวตน” ของวงโรส จำเป็นจะต้องมีองค์ประธาน (subject) เพื่อให้รู้ว่า “ใคร” ทำอะไร ซึ่ง

แน่นอนว่าองค์ประธานในเรื่องเล่านี้คือวงไรส์ เรื่องเล่านี้ถูกบอกเล่าผ่านการกระทำของวงไรส์สู่สื่อเออร์ (แฟนคลับ) ซึ่งอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนกับคำถามว่า “ใคร” นั้นเกี่ยวข้องกับบุคลิกลักษณะ (character) และการรักษาคำพูด (keeping one’s word) บุคลิกลักษณะคือชุดของคุณสมบัติเฉพาะตัวที่ทำให้เราสามารถบ่งชี้ถึงบุคคลเดียวกันได้จากปัจเจกบุคคลที่แสดงความเป็นบุคคลเดียวกันออกมาในแง่ลักษณะของ “สัญลักษณ์” ประกอบไปด้วยแนวโน้มพฤติกรรม (lasting disposition) ซึ่งสัมพันธ์กับเวลาจึงเกิดเป็น “นิสัย” (habit) นิสัยเกิดขึ้นในลักษณะรับมาและกลายเป็นแนวโน้มพฤติกรรมที่เฉพาะตัว (trait) หรือก็คือหมายถึงสัญลักษณ์เฉพาะตัวที่สามารถบ่งชี้ว่าเป็นคนเดียวกันได้ และองค์ประกอบถัดมาของแนวโน้มพฤติกรรมที่ทำให้เกิดบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวคือ “การเปรียบเทียบอัตลักษณ์” กับบุคคลอื่นหรือสิ่งอื่น

กลุ่มคนที่มีบุคลิกหลากหลายประเภทเช่นกัน การดำเนินชีวิต สภาพแวดล้อมของแต่ละคนต่างกันมาตั้งแต่เกิด แต่เมื่อบุคคลตระหนักตนว่าเป็นส่วนหนึ่งจากการเทียบอัตลักษณ์กับค่านิยม อุดมคติ วิถีชนและแบบอย่างที่มี จึงเกิดเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ดังนั้นพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมาเหมือนกันนั้นไม่ถือเป็นบุคลิกลักษณะหรือนิสัยเฉพาะส่วนบุคคล หากแต่เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์กลุ่มหรืออัตลักษณ์ชุมชน เพราะแต่ละบุคคลเลือกที่จะนำ “ค่านิยม” มาเป็นคุณลักษณะภายใน (internalize) ที่กลายเป็นความเฉพาะตัวของบุคลิกลักษณะ (คกงฤช, 2550: 101-102)

ริเกอร์เสนอโมโนทัศน์อัตลักษณ์ของบุคคลในกรอบของเรื่องเล่าในบทบาทตัวกลางระหว่างความเป็นสิ่งเดียวกันและความเป็นตัวตนว่าพิจารณาได้จากความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครกับโครงเรื่อง ซึ่งตัวละครหมายถึงผู้กระทำในเรื่องเล่า บทบาทของตัวละครจะสัมพันธ์กับโครงเรื่อง เนื่องจากอัตลักษณ์ของตัวละครเกิดขึ้นจากการวางโครงเรื่อง ดังนั้นตัวละครก็คือโครงเรื่องนั่นเอง และความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับตัวละครในเรื่องเล่าส่งผลให้เกิดกระบวนการอภิปรายทางความคิดและการถกเถียงไปสู่การตระหนักรู้ระหว่างความลงรอยและความขัดแย้งซึ่งเกิดจากโครงเรื่อง (คกงฤช, 2550: 104)

ริเกอร์เห็นว่าวรรณกรรมเป็นพื้นที่ทดลองทางความคิดสำหรับการผันแปรจินตนาการซึ่งจะทำให้เรามองเห็นข้อแตกต่างของการคงทนถาวรของตัวแบบในห้วงเวลา อันได้แก่ความคงทนแบบบุคลิกลักษณะและความคงเส้นคงวาของตัวตนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งตัวแบบทั้งสองนี้เหลื่อมซ้อนกันอยู่ในชีวิตประจำวัน การมองเข้าไปในเรื่องแต่งทางวรรณกรรมทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ของอัตลักษณ์ทั้งสองแบบ ด้านหนึ่งตัวละครในเรื่องเล่ามีบุคลิกลักษณะแน่ชัดไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งตัวละครแบบนี้มีความคงทนถาวรทั้งสองแบบ ซึ่งมักปรากฏในเทพนิยายหรือนิทานพื้นบ้าน อีกด้านหนึ่งในวรรณกรรมคลาสสิก ตัวละครในเรื่องเล่ามีความเปลี่ยนแปลงของบุคลิกลักษณะ ทำให้บทบาทของความคงทนใน

ขั้วนี้ลดลง แต่ความคงเส้นคงวาของตัวตนเด่นชัดยิ่งขึ้น แต่ก็ยังจำได้ว่านี่คือตัวละครตัวเดิม (คงฤช, 2550: 115)

เรื่องเล่าไม่ได้เป็นเพียงการบรรยายเรื่องราว แต่ยังมีกำหนดเป้าหมายและทิศทางของการกระทำ ครอบคลุมจนถึงการประเมินค่าการกระทำด้วย เรียกว่าการวางกรอบ เข้าใจได้จาก การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโครงเรื่องและตัวละคร ทำให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำ และผู้กระทำในแง่ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตด้วย ซึ่งริเกอร์เห็นว่าการจะเข้าใจความสัมพันธ์นี้ได้ ต้องปรับมโนทัศน์เกี่ยวกับการกระทำให้อยู่ในระดับทั้งชีวิตจึงจะสามารถทำให้เกิดการจัดรูปเรื่องเล่าได้ การปฏิบัติมี 2 แง่ ได้แก่การกระทำพื้นฐาน หมายถึงการกระทำทั่วไปที่มีเป้าหมายในการกระทำ เป็นสิ่งที่สามารถรู้ได้โดยไม่ต้องอาศัยการเรียนรู้ นำมาจัดเรียงเป็นชุดการกระทำอันเป็นความสัมพันธ์แบบเส้นตรง การปฏิบัติในอีกแง่หนึ่งคือ ความสัมพันธ์แบบขายโยที่มีลักษณะของการกระทำลัดหล่นกันลงไปตามลำดับ ซึ่งการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของการจัดเรียงนั้นจะต้องมีกฎบัญญัติความหมายคอยกำกับให้เกิดความเป็นเอกภาพ (คงฤช, 2550: 118)

ลักษณะของการปฏิบัติอีกประการหนึ่งคือการมีลักษณะปฏิสัมพันธ์กัน คือการที่ผู้กระทำต้องคำนึงถึงพฤติกรรมของผู้อื่น แต่การกระทำระหว่างกันนี้ก็ยังมีลักษณะเพิกเฉยอยู่ด้วย เช่น การปล่อยให้เพื่อนทำงานเพียงคนเดียว แต่ไม่ว่าจะเป็นการกระทำระหว่างกันในลักษณะใด ในการกระทำทุกอย่างมีผู้กระทำและผู้ถูกกระทำเสมอ ซึ่งสิ่งนี้คือคุณสมบัติก่อนเป็นเรื่องเล่า หรือกล่าวได้ว่าเรื่องเล่าเกิดมาจากผู้กระทำและผู้ถูกกระทำมีการกระทำระหว่างกัน

ริเกอร์ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างผู้แต่ง ผู้เล่าเรื่องและตัวละครหากพิจารณาจากกรอบของเรื่องราวชีวิต เมื่อย้ายเรื่องราวจากงานเขียนไปสู่ชีวิตจริงจะดูมีความคลุมเครืออยู่ เพราะในชีวิตจริงนั้นไม่มีจุดเริ่มต้นและจุดจบของเรื่องเล่าเป็นที่แน่นอน ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ขาดไปจากมโนทัศน์ความเป็นเอกภาพของชีวิตแบบเรื่องเล่า เพราะการเข้าใจชีวิตต้องพิจารณาอย่างเป็นองค์รวมเฉพาะ จึงจะพิจารณาถึงความสมบูรณ์ได้ แต่ในชีวิตจริงนั้นไม่มีจุดเริ่มและจุดจบที่แน่นอน ในประสบการณ์ชีวิตก็ผูกโยงอยู่กับประวัติชีวิตของคนอื่น และยังผูกโยงกับความคาดหวังของแต่ละคนซึ่งจะส่งผลต่อการเลือกนำเอาเหตุการณ์มาเล่าเรื่องด้วย การอ่านเรื่องแต่งหรือวรรณกรรมนั้น การเลียนแบบไม่ได้ทำให้เราเข้าใจตัวตนที่แท้จริงของตัวละครในเรื่องเล่าได้ ริเกอร์เสนอแนวทาง “การเทียบอัตลักษณ์กับ” ตัวบทของเรื่องเล่าที่จะนำไปสู่การตกผลึกกลายเป็นลักษณะเฉพาะของตัวบุคคลผู้อ่าน (คงฤช, 2550: 121-123)

การเข้าใจตัวตนในทัศนะของริเกอร์นั้นไม่เกิดขึ้นในทันทีทันใด แต่เกิดขึ้นผ่านการตีความการกระทำหรือการปฏิบัติ หมายถึงการตรวจสอบตัวเอง ซึ่งการตีความตนเองหรือการประเมินค่าตนเอง ผ่านการกระทำของตนเองในแง่จริยธรรมนั้นคือการยกย่องตนเอง (คองกฤษ, 2550: 129)

อัตลักษณ์แบบเรื่องเล่าตามทัศนะของริเกอร์นั้น ตัวละครจะต้องมีความเหลื่อมซ้อนกันระหว่างความเป็นสิ่งเดียวกันและความเป็นตัวตนดังได้กล่าวไปข้างต้น และยังต้องได้รับแรงหนุนจากความเป็นสิ่งเดียวกันในขณะที่ทำให้ความเป็นตัวตนของตัวละครในเรื่องเล่าชัดเจนมากยิ่งขึ้นในการดำรงชีวิต ซึ่งตัวละครบุคคลนี้มีลักษณะเป็นบุคคลเดียวกันในกรอบของเวลา แต่ก็มีพลวัตที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา

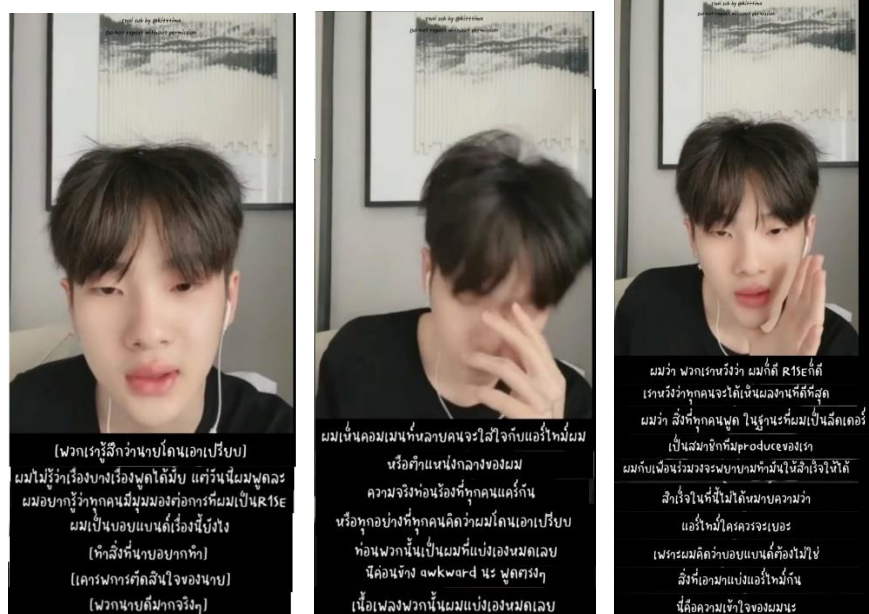
จึงกล่าวได้ว่า อัตลักษณ์เชิงเรื่องเล่า นี้คือการพิจารณาการกระทำของตัวบุคคล รวบรวมเอาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาร้อยเรียงเข้าด้วยกันเป็นโครงเรื่องเดียวกัน กำหนดตัวละครซึ่งเป็นผู้กระทำและผู้ถูกกระทำในเรื่องเล่านั้น และพิจารณาความสัมพันธ์ของผู้กระทำและการกระทำสามารถนำไปสู่การหาเหตุและผล หรือแรงจูงใจในการกระทำ สู่การสร้างค่านิยมหรือความเชื่อที่เป็นแบบเดียวกันจากการยอมรับตัวตนของบุคคล

3.3 วงไรส์กับอัตลักษณ์แบบเรื่องเล่า

หากนำเรื่องราวของวงไรส์มาเปรียบเป็นเรื่องเล่าตามทัศนะของปอล ริเกอร์เพื่อบ่งชี้อัตลักษณ์ “ความเป็นตัวตน” ของวงไรส์ จำเป็นต้องพิจารณาความสัมพันธ์ของผู้กระทำ ซึ่งในเรื่องเล่านี้ผู้กระทำคือวงไรส์ และการกระทำของวงไรส์ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกต่างก็แสดงออกมามีเหมือนกันอย่างเห็นได้ชัดก็คือ การแนะนำชื่อตนเองในทุกครั้งจะแนะนำพร้อมกับชื่อวงและสัญลักษณ์มือ เพื่อเป็นการสร้างภาพจำให้คนทั่วไปรับรู้ว่าคุณชื่ออะไรคือสมาชิกจากวงไรส์ และในวัฒนธรรมการติดตามศิลปินไอดอลในประเทศจีน แฟนคลับต่างก็เลือกสนับสนุนคนที่ตนเองชื่นชอบที่สุด (เมน) และพยายามผลักดันให้เมนของตนเองโดดเด่นกว่าคนอื่นแม้จะเป็นเพื่อนร่วมทีมเดียวกันกับเมนของตนเองก็ตาม เนื่องจากว่าในวงการบันเทิงจีนรวมถึงในสังคมจีน การแข่งขันในการประกอบอาชีพสูงมาก เนื่องจากว่าในประเทศจีนมีประชากรเยอะ รวมถึงการมีกฎของรัฐบาลจีนที่คอยควบคุมพฤติกรรมเบื้องหน้ากล้อง หรือพฤติกรรมที่ถูกถ่ายทอดปรากฏออกมาบนสื่ออย่างเคร่งครัด การเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงโด่งดังในวงการบันเทิงจีนจึงเป็นเรื่องที่ไม่ได้เป็นไปโดยง่าย เหล่าคนดังในวงการบันเทิงที่ถือว่าเป็นชื่อเสียงโด่งดังเป็นอันดับต้นต่างก็มีประสบการณ์การทำงานในวงการมานานหลายปี สิ่งเหล่านี้จึงหล่อหลอมให้บรรดาแฟนคลับเกิดพฤติกรรมแข่งขันกันเป็นเรื่องปกติ

เมื่อตอนวงไรส์เพิ่งเดบิวต์ บรรดาแฟนคลับของสมาชิกแต่ละคนต่างก็พยายามแข่งขันและผลักดันให้เมนของตนเองโดดเด่นมากกว่าสมาชิกคนอื่นอยู่เสมอ โดยเฉพาะ หนานจีซิง หรือแฟนคลับเดี่ยวของโจวเจิ้นหนาน หัวหน้านางไรส์ซึ่งเคยเป็นศิลปินเดี่ยวมาก่อนเข้าร่วมรายการและกลายเป็นผู้ชนะอันดับที่หนึ่งและเป็นตำแหน่งกลาง (Center) ของวง ยืนอยู่ในตำแหน่งกลางคนมักจะมองเห็นเป็นคนแรก ด้วยตำแหน่งกลางนี้เองทำให้แฟนคลับต่างก็พยายามอย่างหนักเพื่อให้โจวเจิ้นหนานเป็นคนโดดเด่นที่สุดอยู่เสมอ ตอนวงไรส์ปล่อยผลงานอัลบั้มแรก ปรากฏว่าท่อนร้องของสมาชิกทุกคนถูกแบ่งออกเท่า ๆ กัน ในตำแหน่งการยืนสำหรับการแสดงบนเวทีที่มีท่อนที่สมาชิกทุกคนได้ยินตำแหน่งกลางเท่ากัน จึงทำให้กลุ่มหนานจีซิงไม่พอใจและพยายามแสดงความไม่พอใจออกมาเพื่อให้ทางบริษัทรับรู้และแก้ไขในภายหลัง โดยกลุ่มหนานจีซิงให้เหตุผลว่าเมนของพวกเขาเป็นตำแหน่งกลางของวงสมควรที่จะมีท่อนร้องและตำแหน่งยืนตรงกลางเวทีมากที่สุด พวกเขาเสียเงินจำนวนมากเพื่อโหวตให้โจวเจิ้นหนานเป็นผู้ชนะในรายการ Chuang2019 ด้วยคะแนนมากถึง 37,098,540 คะแนน ซึ่งเป็นสถิติมากที่สุดในรายการทุกซีซั่น

โจวเจิ้นหนานออกมาถ่ายทอดสด (Live) ผ่านบัญชีผู้เผยแพร่ของตัวเองโดยใช้ชื่อว่า “ปาร์ตี้น้ำชายามบ่ายของโจวเจิ้นหนาน” โดยมีจุดประสงค์เพื่อพูดคุยกับกลุ่มหนานจีซิง เขาถามแฟนคลับไปว่าเกิดอะไรขึ้น และหนานจีซิงรู้สึกอย่างไรบ้างที่เขากลายเป็นสมาชิกวงไรส์ เมื่อแฟนคลับบอกความรู้สึกกับเขาโดยตรงว่ากลุ่มหนานจีซิงต่างก็รู้สึกว่าเขาโจวเจิ้นหนานถูกเอาเปรียบ และโจวเจิ้นหนานควรได้ท่อนร้องมากกว่านี้ เขาตอบกลับแฟนคลับของเขาเองว่าท่อนร้องทั้งหมดที่ทุกคนไม่พอใจ เขาเป็นคนแบ่งท่อนด้วยตนเองทั้งหมด หากแฟนคลับไม่พอใจก็ต้องไม่พอใจที่เขาไม่ใช่ที่บริษัทหรือสมาชิกคนอื่น และเขายังขอร้องให้กลุ่มหนานจีซิงเปิดใจยอมรับบทบาทการเป็นไอดอลกลุ่มของเขาด้วย

(แปลไทยโดย ผู้ใช้บัญชีทวิตเตอร์ @kitttima)

การสื่อสารกันโดยตรงระหว่างโจวจีนหนานและแฟนคลับนี้ ทำให้กลุ่มหนานจีซิงเปิดใจและยอมรับบทบาทของตนเองในฐานะหัวหน้าวงไรส์ นอกจากโจวจีนหนานแล้ว สมาชิกคนอื่น ๆ ก็ใช้วิธีสื่อสารกันโดยตรงกับแฟนคลับมากกว่าสื่อสารกันภายใต้การควบคุมของบริษัท จากเดิมที่กลุ่มแฟนคลับเดี่ยวของสมาชิกแต่ละคนต่างก็มีชื่อเรียกตนเอง แต่หลังจากประกาศชื่อสื่อเออร์อย่างเป็นทางการ สมาชิกทุกคนต่างก็เรียกแฟนคลับของพวกเขาว่าสื่อเออร์ทั้งหมด ไม่ว่าแฟนคลับคนนั้นจะเป็นเมนใครก็ตาม และภายในระยะเวลา 2 ปีที่สมาชิกทุกคนทำกิจกรรมร่วมกันในฐานะวงไรส์ กลุ่มแฟนคลับเดี่ยวของสมาชิกต่างก็ค่อย ๆ ซึมซับและยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสื่อเออร์เช่นกัน และชื่อสื่อเออร์นี้ก็ถูกใช้มากกว่าชื่อกลุ่มแฟนคลับเดี่ยวของสมาชิก โจวจีนหนานกล่าวว่า สมาชิกไรส์ต่างบอกกล่าวตลอดว่าสื่อเออร์และไรส์คือเพื่อนกัน ดังนั้นเมื่อเป็นเพื่อนกันแล้วการมานั่งพูดคุยกันต่อหน้าจึงเป็นเรื่องที่ทำได้เป็นปกติ ไม่ใช่เรื่องแปลกแต่อย่างใด ในรายการ Before Sunrise ตอนที่ 2 สมาชิกไรส์จึงได้ขอให้ทีมงานรายการติดต่อเชิญสื่อเออร์จำนวน 12 คนเข้าร่วมรายการ เป็นการมานั่งพูดคุยถามตอบปัญหาและแบ่งปันความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของไรส์และสื่อเออร์ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างศิลปินและแฟนคลับ แสดงให้เห็นเค้าโครงการเป็นกลุ่มเดียวกันของทั้งวงไรส์และสื่อเออร์

การตระหนักตนและยอมรับตนเองว่าเป็นสื่อเออร์นี้คือกระบวนการตระหนักตนว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม หรือของชุมชน เกิดชุดความคิดว่าทุกคนถึงแม้จะมีเมนคนละคน แต่ทุกคนที่เรียกตนเองว่าสื่อเออร์ต่างก็เป็นกลุ่มเดียวกัน เป็นสารตั้งต้นของการกลายเป็นอัตลักษณ์กลุ่ม หรืออัตลักษณ์ชุมชน กระบวนการมีส่วนร่วมและซึมซับทัศนคติ ความคิดของสื่อเออร์คือ “การครอบครอง” ในตัวบทเรื่องเล่าในฐานะผู้อ่าน โดยมีผู้เล่าเรื่องก็คือวงไรส์ การติดตามผลงานไม่ว่าจะดูรายการหรือฟังเพลงของวงไรส์เปรียบได้กับการอ่านเรื่องแต่งในฐานะผู้อ่าน ไม่ได้รู้สึกมีส่วนร่วมในเรื่องเล่านั้นแต่อย่างใด แต่เมื่อเกิดกระบวนการครอบครองพื้นที่ในเรื่องเล่า นั้น เหมือนกับการพาตนเองเข้าไปสัมผัสและจินตนาการว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องเล่า นั้น ขั้นตอนนี้คือการติดตามและสนับสนุนโดยการทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะร่วมโหวตรางวัลต่าง ๆ การไปเข้าชมคอนเสิร์ต ได้มีส่วนร่วมกับเหตุการณ์ เหมือนกับแฟนคลับคนอื่น กระบวนการเหล่านี้เกิดขึ้นซ้ำ ๆ ในห้วงเวลาที่ดำเนินผ่านไป จากผู้อ่านที่มองลงไปในโลกของเรื่องแต่ง กลายเป็นตัวละครหนึ่งในเรื่องแต่งนั้นโดยตนเองตระหนักรู้ ตระหนักว่าตนเป็นตัวละครที่มีบทบาทอย่างไรในเรื่องเล่า นั้น เพราะริเกอร์กล่าวว่าทุกการกระทำมีเป้าหมายเสมอ และเมื่อเป้าหมายของผู้กระทำหลายบุคคลต่างก็เหมือนกัน คือการยอมรับ หวงแหนและเชิดชูความเป็นกลุ่มของตนเองตามค่านิยมแบบกลุ่มที่ท้ายที่สุดแล้วก็กลายเป็นอัตลักษณ์ร่วมกัน จึงนำไปสู่การแสดงออกในประเด็นเกี่ยวกับแฟนด้อม (กลุ่มคนที่ชื่นชอบศิลปินเดียวกัน) ในทิศทางเดียวกัน

บทที่ 4

สรุป

การสร้างอัตลักษณ์ของศิลปินวงโรสแท้จริงแล้วเริ่มต้นมาตั้งแต่ก่อนเดบิวต์เป็นวงโรส การวางคอนเซ็ปต์ของวงเกิดขึ้นตั้งแต่ในรายการ Chuang2019 โดยให้ความสำคัญกับดวงอาทิตย์บนท้องฟ้า ซึ่งเปรียบดวงอาทิตย์เป็นเป้าหมายที่วงโรสจะมุ่งหน้าไปให้ถึง นับจากวันเดบิวต์ได้มีการประกาศสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่เป็นภาพแทนของวงออกมาไม่ว่าจะเป็นรูปแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (logo) สีประจำวง สัญลักษณ์มือ ฯลฯ และคำกล่าวของสมาชิกที่เคยกล่าวว่ายากกลายเป็นศิลปินที่เป็นเหมือนดวงอาทิตย์สำหรับใครคนหนึ่ง และคอยส่องแสงสว่างให้บุคคลนั้นได้มีความฝันหรือมีเป้าหมายในชีวิต นั่นถือได้ว่าเป็นเป้าหมายของการกระทำของวงโรสในฐานะตัวละครผู้กระทำในเรื่องเล่า

การให้ความหมายชื่อแฟนคลับชื่อเออร์ว่าเป็นสมาชิกคนที่ 12 ของวงโรส ยังสื่อให้เห็นถึงทัศนคติที่สมาชิกวงโรสมีต่อแฟนคลับว่าเป็นพวกเดียวกัน และวงโรสยังใช้วิธีการสื่อสารแบบตรงไปตรงมากับแฟนคลับ ต่างฝ่ายต่างสนับสนุนกันทำให้เกิดความรู้สึกสนิทสนมกันมากขึ้นและเกิดความเชื่อใจกันระหว่างศิลปินและแฟนคลับ พฤติกรรมการแสดงออกว่าต่อต้านจึงค่อย ๆ หายไปตามมิติเวลาที่ดำเนินไปเรื่อย ๆ และการแสดงออกของวงโรสเหล่านั้นก็ค่อย ๆ ชักจูงให้ชื่อเออร์เข้ามาสัมผัสและตระหนักถึงชุดความคิด ทัศนคติของวง จนในที่สุดก็เกิดการตระหนักตนเอง และยอมรับว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มคนนี้ จึงนำไปสู่พฤติกรรมการแสดงออกในทิศทางเดียวกันของคนหมู่มาก แม้แต่แต่ละบุคคลจะมีบุคลิกลักษณะเฉพาะตนก็ตาม

ผู้วิจัยเห็นว่ากระบวนการยึดโยงผู้คนจำนวนมากเหล่านี้เข้าหากันและมีพฤติกรรมที่แสดงออกเหมือนกันได้ สิ่งที่เป็นเหมือนกุญแจหลักในการไขความสงสัยของผู้วิจัยคือความเชื่อ ค่านิยมที่แต่ละบุคคลถูกหล่อหลอมด้วยสังคมครอบข้างหรือก็คือการกระทำของศิลปินที่ตนเองชื่นชอบ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการพิจารณาตนเองว่าฉันเป็นใคร ฉันต้องการอะไรแล้วฉันจึงทำอะไร และหากสิ่งที่ตนเองต้องการมันขัดแย้งกับความคิดตนเองในอดีตและขัดแย้งกับคนหมู่มากในสังคมที่แฟนคลับของศิลปินคนอื่นต่างก็พิพเมนตัวเองอย่างถึงที่สุดจะยอมรับได้หรือไม่ หากตระหนักตนได้แล้ว และสามารถเปิดใจรับความแตกต่างนั้นได้แล้ว เมื่อนั้นบุคคลก็จะเชื่อในสิ่งที่ตนเองต้องการเชื่อได้โดยไม่มีข้อกังขา หรือในเหตุการณ์นี้ก็คือเชื่อในความเป็นพวกพ้องเดียวกันกับวงโรสและชื่อเออร์ จึงนำไปสู่พฤติกรรมการคิพวงในที่สุด

บรรณานุกรม

หนังสือและเอกสารตีพิมพ์

- กาญจนา แก้วเทพ. (2542). **การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค**, กรุงเทพฯ : บริษัท เอ็ดดิสัน เพรส โพรดักส์.
- คงกฤษ ไตรยวงศ์. (2556). “ชีวิตที่แสวงหาเรื่องเล่า” ใน **เรื่องเล่า อัตลักษณ์ และความยุติธรรมในปรัชญาของปอล ริเกอร์**, 95-140. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปไฟ มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา.
- ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์. (2528). **พฤติกรรมกรรมการสื่อสาร**, กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ปกรณ์ สิงห์สุริยา. (2556). “ความยุติธรรมในปรัชญาของของปอล ริเกอร์.” ใน **เรื่องเล่า อัตลักษณ์ และความยุติธรรมในปรัชญาของปอล ริเกอร์**, 141-317. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปไฟ มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา.
- ปอล ริเกอร์. (2556). “อัตลักษณ์แบบเรื่องเล่าตามทัศนะของปอล ริเกอร์.” ใน **เรื่องเล่า อัตลักษณ์ และความยุติธรรมในปรัชญาของปอล ริเกอร์**, 95-140. แปลโดยคงกฤษ ไตรยวงศ์. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปไฟ มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา.
- ยศ สันตสมบัติ. (2556). **มนุษย์กับวัฒนธรรม**, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รชฏ สาตราวุธ. (2556). “ปรัชญาของของปอล ริเกอร์: มนุษย์ ปรากฎการณ์ และการตีความ.” ใน **เรื่องเล่า อัตลักษณ์ และความยุติธรรมในปรัชญาของปอล ริเกอร์**, 9-74. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปไฟ มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา.

ข้อมูลจากเว็บไซต์

Maynongnapat. (2563). มาทำความเข้าใจกับวงR1SE เด็กหนุ่มมากความสามารถจากแดนมังกร ทั้ง 11 คนกันเถอะ. สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2564,

จาก <https://www.dek-d.com/board/view/3991168>

Xiaojay. (2563). ชวนมารู้จัก R.1.S.E บอยแบนด์จีนสุดฮอตจากเวที CHUANG 2019. สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2564, จาก <https://intrend.trueid.net/article/ชวนมารู้จัก-r-1-s-e-บอยแบนด์จีนสุดฮอตจากเวที-Chuang-2019-trueidintrend-183143>

คกงฤช ไตรยวงศ์. (2550). “แนวคิดอัตลักษณ์เชิงเรื่องเล่าของปอล ริเกอร์.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกรัฐ เล้าหทัยวณิชย์. (2556). “หลังสมัยใหม่: การสร้างภาพแทน โลกาภิวัตน์ และแนวคิดการบริโภคนิยม.” บทความวิจัย หลักสูตรสื่อศิลปะ และการออกแบบสื่อ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.